

جهان در آینه مرور

لیلا جدیدی

در نوشتار این شماره می خوانید:

دادگاه جنایت جنگی در سودان، فرار از محاکمه مجرمان پیش پرده G8 مردم هوشیار اروپا

دادگاه جنایت جنگی در سودان، فرار از محاکمه مجرمین

پس از آن که دادگاه بین المللی جنایت علیه بشریت اعلام کرد افرادی که در دو سال گذشته در سودان مرتکب جنایت جنگی شده اند را در این دادگاه به محاکمه خواهد کشید، دولت سودان اقدام به گشایش دادگاه ملی جنایت علیه بشریت کرده و اعلام کرد که هیچ یک از متهمان را به دست دادگاه بین المللی مزبور نخواهد سپرد.

روز ۱۶ ژوئیه، دادگاه ویژه ای که دولت سودان برای محاکمه جنایتکاران جنگی در دافور تشکیل خواهد داد، شروع به کار می کند. این دادگاه با آن که می توانست درس عبرتی برای جنایتکاران جنگی در این کشور و برخی دیگر از کشورهای جهان باشد و اعلام خطری جدی به این افراد محسوب شود اما از آن چه شواهد امر نشان می دهد، در واقع تنها یک تاکتیک از جانب دولت سودان برای فرار از دادگاه بین المللی جنایت علیه بشریت است.

سازمان عفو بین الملل در این زمینه گزارش می دهد، تا هنگامی که دولت سودان دست به رفرمهای قانونی برای تضمین استقلال دستگاه قضایی نرزد و از اتمسفر هراسناک و نا امنی که در حال حاضر وجود دارد نکاسته است، چنین دادگاهی عملکرد واقعی نخواهد داشت.

مسئول بخش بین المللی سازمان عفو بین الملل، کلاوله اولانیان می گوید: "دولت سودان ادعا می کند که قادر است مجرمان را مجازات کند اما از

سوی دیگر، افرادی که شاهد نقض حقوق بشر و ارتکاب این جنایات بوده اند را بازداشت و سرکوب می کند."

در روزهای اخیر، مجوز فعالیت برخی از روزنامه ها از جمله روزنامه مستقل "خارطوم مانیتور" لغو و دفاتر آنها بسته شد. همچنین در ماه گذشته، دو عضو سازمان پزشکان بدون مرز که یک نهاد کمک رسانی درمانی است، به جرم "نشر اطلاعات نادرست" و "جنایت علیه دولت" دستگیر شدند. این در حالی صورت گرفت که سازمان مزبور گزارشی در مورد چگونگی تجاوز جنسی در هنگام جنگ را تهیه کرده بود.

از این گونه شواهد برمی آید که دولت سودان قصد خاموش کردن رسانه ها و مددکاران اجتماعی را دارد که می خواهند حقایق را بازگو کنند.

اولین گام برای این که دولت سودان صلاحیت دادگاه در برقراری عدالت را ثابت کند، لغو ماده ۳۱ و ۳۳ سند نیروهای امنیت ملی است که براساس آن به نیروهای امنیتی اجازه داده شده است تا افرادی را که بازداشت می کند، به مدت طولانی و بدون ارتباط با خارج در بازداشتگاه نگاه دارد و به نیروهای امنیتی در برابر شکنجه زندانیان، مصونیت از مجازات می بخشد. گام دیگر آن که، دولت سودان دادگاه جنائی دافور که براساس شواهد و مدارک به دست آمده ناشی از شکنجه به صدور حکم می پردازد را منحل کند، حق تجدید نظر برای افرادی که مجرم شناخته شده اند را محدود گرداند، ماده ۱۰ قانون شهادت را که استفاده از مجاز می شمارد، لغو کند، همچنین برای شاهدان و متهمان امنیت ایجاد کرده و شرایطی که بتواند هویت آنان را محفوظ نگه دارد، ایجاد نماید. دولت سودان همزمان باید تضمین کند که هر کس، صرف نظر از توان مادی اش، می تواند از عدالت برخوردار باشد.

پیش پرده G8

در هفته اول ماه ژوئیه، تونی بلر به واشنگتن سفر کرد تا به ظاهر در ملاقاتش با جورج بوش، او را به بخشش بدهیهای آفریقاییهها ترغیب کند. اما این اقدام تنها یک سودجویی از وضعیت اسفبار مردم آفریقا بود. هدف بلر، سفت کردن پیچ و مهره های موقعیت خود به عنوان چهره برجسته لیبرال در جهان بود.

این ملاقات درحالی صورت گرفت که یک ماه از شکست حزب کارگر در

انتخابات می گذرد و در آمریکا نیز برای اولین بار، همه پرسپها نشانگر تغییر نظر اکثریت مردم نسبت به جنگ جورج بوش در عراق می باشد و اکنون بسیاری به خطا بودن این جنگ آگاه گشته اند.

آبروریزی جدید تر آن که، چند روز پیش از این دیدار، سازمان عفو بین الملل، بریتانیا و آمریکا را به دلیل شکنجه زندانیان در زندانهای عراق، کوبا و افغانستان و نقض حقوق بشر محکوم دانست.

به همین خاطر است که بلر زحمت ابراز نگرانی در مورد شرایط فاجعه بار آفریقا و گذاشتن ماسک انسان دوستی بر چهره را متحمل شده است. اضافه بر این، پیشنهادات ارایه شده رئیس جمهور بریتانیا در واقع هیچ مورد چشمگیری به نفع آفریقا و بخشش بدهیها و یا تحویلی جدی در برخورد به این قاره را در بر ندارد. آن چه که او به میان می آورد، با شرطهایی همراه گردیده که برای مثال، حضور بیشتر کمپانیهای بزرگ مانند کمپانیهای نفت و مواد معدنی را تضمین کند.

کشورهای فقیرآفریقایی، ۳۹ میلیارد دلار بدهی به کشورها و بنیادهای خصوصی مانند بانک جهانی و صندوق بین المللی پول دارند که حدود یک چهارم این دیون به بنیادهای چند ملیتی می باشد. بلر خواهان بخشش بدهی تنها ۲۳ کشور که رژیمهای آنها به غرب نزدیک و با بازار آزاد موافقت، آنهم از جانب بانکهای خصوصی است. این در حالی ست که حتی اگر با پیشنهاد او نیز موافقت شود، تنها نزدیک به ۵۰۰ میلیون دلار بدهی کشورهای مزبور بخشوده خواهد شد که برابر با بهره ۵ روز کل بدهیها می باشد.

شرط دیگر تونی بلر برای هر گونه کمک یا بخشودگی بدهی آن است که کشور کمک گیرنده، تمامی فعالیتهای بزرگ اقتصادی و پروژه های اجتماعی خود را "با تنظیمات بخش خصوصی" هماهنگ گرداند. با وجود آن که این امر نمی تواند از جانب آمریکا با مخالفت روبرو شود اما بوش باز هم مایل به دادن هیچگونه تعهدی نیست. اختصاص ۷ درصد از درآمد ملی به جای دو درصد کنونی به این کار، تعهد آسانی نیست. در نهایت، دولت بوش که ترجیح می دهد با استفاده از قدرت نظامی و حفظ استقلال عمل، کشورهای دیگر را تحت اختیار خود قرار دهد، نیازی به پادرمیانی آقای بلر ندارد. از همین روست که این ملاقات برای بلر یک صحنه سازی بیش نیست.

هدف دیگر این ملاقات، همچنین هماهنگی دو رئیس جمهور در میتینگ G8 که ماه آینده برگزار می شود است تا جبهه متحدی برای استثمار بیشتر مردم آفریقا ایجاد کنند.

مردم هوشیار اروپا

رای منفی مردم دو کشور فرانسه و هلند به قانون اساسی اتحادیه اروپایی نه تنها حکام دو دولت را غافلگیر کرد بلکه در مجموع، اتحادیه اروپایی را به زیر سوال برد. در همین حال، توجه بسیاری نیز اکنون به سوی کاراکتر غیر دموکراتیک اتحادیه اروپایی و نقش آن به مثابه قُلق سرمایه های بزرگ برای انبار ثروت بیشتر از راه تهاجم به حقوق مردم زحمتکش، جلب گشته است. این قانون به گونه ای است که دست سرمایه داران را باز کرده و مسیر کسب سود بیشتر، از طریق حذف مدددهای اجتماعی مانند بیمه های درمانی، حقوق بیکاری و غیره را هموار می کند. بیش از ۷۰ درصد از ۱۵ هزار مبلغ پارلمانی که در بروکسل، مقر اتحادیه اروپایی هر روزه فعالیت می کنند، لابی سرمایه داریهای بزرگ هستند که خواسته ها و اهداف آنان را به پیش می برند. تنها ۲۰ درصد سازمانهای غیر دولتی، منافع منطقه ای شهری و دیگر نهادها را دنبال می کنند. از این رو، منافع مردم عادی و زحمتکشان مزدبگیر که توانایی پرداخت مخارج کمر شکن لایهها را ندارند، در تصمیم گیریها نادیده انگاشته می شود.

براین پایه است که وقتی قانون اساسی اتحادیه اروپایی که هدف آن یکسان سازی و اتحاد این قاره بر اساس سندی که حافظ سود و ثروت کمپانیهای بزرگ است، در دو کشور فرانسه و هلند به رفراندم گذاشته می شود، با رای منفی مردم روبرو می گردد. این رای، "نه" مردم به تحولات سیاسی و اقتصادی که تا کنون جز محدودیتهای مالی بیشتر برایشان نداشته است، بود.

در فرانسه، شیراک رییس جمهور این کشور، احزاب حاکم، احزاب اپوزیسیون و رسانه ها تا آنجا که می توانستند برای گرفتن رای مثبت تلاش کردند. با این حال، ۵۵ درصد از رای دهندگان به قانون اساسی اتحادیه اروپایی رای "نه" دادند. این امر در پی سازماندهی وسیع سیاسی که به سرعت و طی چند

بقیه در صفحه ۸